

індивіди, так і цілі групи. Таким чином, виникає необхідність вироблення стратегії реформування діяльності суспільства з урахуванням реакції людей всіх вікових категорій. Цілком очевидно, що скинути з рахунків велику частину населення і розраховувати тільки на молодь, не вийде. Отже, необхідно шукати шляхи вирішення існуючих проблем і подолання наслідків футурошока. Необхідні спільні дослідження футурологів, соціологів і психологів з даної проблеми. Те, що нинішній президент призначив радника-футуролога, вселяє оптимізм. Зараз послугами футурологів користуються великі урядові відомства і компанії в багатьох країнах для того, щоб передбачити проблеми та тенденції в майбутньому для подальшого розвитку і планування своїх дій. Здається, простір для застосування знань про майбутнє набагато ширше, аж до створення програм з подолання футурошока. Зараз прийнято скаржитися на те, що реформи, в тому числі в системі вищої освіти, пробуксовують і на місцях часто сприймаються в багнети. Можливо, саме облік людського фактора в умовах формування інформаційного суспільства допоможе змінити ситуацію.

**АНАЛІЗ ТЕМАТИЧНОЇ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИКИ
ЯК ПІДХІД ДО ПОПОВНЕННЯ ТА ДЕТАЛІЗАЦІЇ У ЗАПАМ'ЯТОВУВАННІ
ВЕЛИКОГО ЛЕКСИЧНОГО МАСИВУ ЗДОБУВАЧАМИ-ФІЛОЛОГАМИ**

канд. філол. наук, доцент Рижкова В.В.

*Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»
кафедра прикладної лінгвістики*

У полі зору дослідження – масив англomовної лексики підручника для здобувачів 1-го курсу напряму 035 «Філологія» “A Way to Success, Year 1” авторів Н.В. Тучиної, І. В. Жарковської та ін. Цей підручник вдало вписався в програму з поглибленого вивчення англійської мови в університетах. Він має цілу низку переваг: ретельно підібрана найуживаніша лексика у великому обсязі за пропонованими темами, і це достатньо збагачує лексичний запас здобувача-філолога; різноманітні тексти та вправи на відпрацювання та засвоєння вивченої лексики. Але проведення ретельного аналізу англomовного лексичного матеріалу підручника надало можливість виділити лексичні одиниці, які потребують особливої уваги щодо пошуку правильних словникових відповідників, а, отже, й пояснення викладача.

Деякі (поодинокі) вирази, запропоновані у підручнику, на наш погляд, є дещо застарілими. Наприклад фраза *to go to a disco*. Її більш правильним аналогом у сучасній англійській мові є вираз *to go to a night club*, а слово *дискотека* не є сучасним, оскільки *дискотека* як явище є пережитком минулого і в українській мові й культурі.

Суперечливим також є вибір слова *fringe* на позначення частини зачіски, відомої україномовним людям як *чубчик*. Воно є абсолютно правильним, коли справа не стосується американської англійської. Але, у

час розвитку мережі Інтернет й інформаційних технологій американський варіант англійської мови став найбільш розповсюдженим і використовуваним. Тут слово *fringe* зазвичай використовується на позначення межі, або ниток чи смужок тканини у вигляді бахроми (торочки). А ось чубчик жителі Сполучених Штатів називають *bangs*, тому, на нашу думку, незайве було б надати два варіанти перекладу цієї англійської лексичної одиниці.

Ще одним досить суперечливим прикладом перекладу лексичної одиниці у підручнику є описовий переклад зморшок, відомих у народі як «гусячі лапки». Розробники підручника подали пояснення у переліку слів для опису зовнішності як *laugh wrinkles around the eyes and the mouth*, хоча в англійській мові вже існує усталений і досить широко вживаний вислів *crow's feet* на позначення цього явища.

Слово *navel*, подане як єдиний варіант перекладу слова *nup*, можна доповнити більш розмовними, а, отже, й більш вживаними в розмовній англійській мові, складеними словами *belly-button* і *tummy-button*.

Слово *bold*, яке є доволі розмовним, отримало доповнення його майже повним синонімом *sassy*. Обидва вони українською означають *зухвалий, самовпевнений* у позитивному сенсі.

Безперечно, підручник містить багато корисної активної лексики, яка стосується явищ, відсутніх у нашій культурі, але наявних у культурі носіїв англійської мови. Наприклад, слово *auburn* використовується для позначення золотаво-каштанового або рудувато-каштанового волосся, хоча і не має прямого однослівного еквіваленту в українській мові. Це ж стосується і кольору очей, який має назву *hazel*. Українською можна використати лише переклад *зелено-карі очі*, хоча навіть він не повністю передає спектр кольорів райдужної оболонки ока, які носій англійської може назвати *hazel*.

Ще одне явище, відоме і цілком зрозуміле носіям англійської мови, яке має назву *gap year*, доволі складно перекласти українською. Через довге перебування під впливом політики «залізної завіси» і повільне проникнення ідей більш розвинутих країн на територію України, *gap year*, на жаль, і досі не став популярним явищем серед студентів і випускників шкіл нашої держави.

Зазвичай це – рік, вільний від навчання, який молодь присвячує подорожам, місцевим або закордонним стажуванням, розвитку власних навичок або вивченню нової мови, волонтерству, спорту тощо. Описовий переклад займав би забагато місця, тож було підібрано еквівалент *академічна відпустка*. Відомо, що студент має право отримати академічну відпустку, з-поміж інших причин, через навчання або стажування в установах інших держав. Тому ми вважаємо вибір цього еквіваленту цілком обґрунтованим.

Для кращого та ефективного засвоєння великих масивів англійської лексики, на нашу думку, потрібно не просто механічно завчати лексику, а

активно використовувати її у спілкуванні, звертаючи увагу на її уживання у повсякденному житті – під час перегляду фільмів чи прослуховування музики. Це сприятиме переходу лексики із короткочасної пам'яті у довготривалу.

ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

М.О. Світлична, студентка

*Науковий керівник – старший викладач В.В. Кравчук
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Серед численних питань, які вивчає сучасне мовознавство, важливе місце займає вивчення лінгвістичних аспектів міжмовної мовленнєвої діяльності, яку називають «перекладом» або «перекладацькою діяльністю».

Переклад – це викликаний суспільною необхідністю процес і результат передачі інформації, вираженої в письмовому або усному тексті на одній мові, за допомогою еквівалентного тексту іншою мовою.

Перетворення, за допомогою яких можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу в зазначеному сенсі, називаються перекладацькими (міжмовними) трансформаціями. Оскільки перекладацькі трансформації здійснюються з мовними одиницями, що мають як план змісту, так і план вираження, вони мають формально-семантичний характер, перетворюючи як форму, так і значення вихідних одиниць. В.Н. Комісаров виділяє три види трансформацій: лексичні, граматичні і комплексні (лексико-граматичні).

Граматичні трансформації – різноманітні міжмовні перетворення, за допомогою яких здійснюється перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу із метою досягнення адекватності перекладу всупереч розбіжностям у формальних і семантичних системах двох мов. Вони полягають в перетворенні структури речення в процесі перекладу відповідно до норм мови, що перекладає. В українській мові відсутні деякі граматичні категорії, які існують в англійській мові, і навпаки. Наприклад, в англійській мові це може бути герундій, артикль, інфінітивні та дієприкметникові конструкції. Такі розбіжності і викликають необхідність граматичних трансформацій. Трансформація може бути повною або частковою залежно від того, змінюється структура речення повністю або частково. Зазвичай, коли замінюються головні члени речення, відбувається повна трансформація, якщо змінюються лише другорядні члени речення – часткова. Крім заміни членів речення, можуть замінюватися і частини мови. Найчастіше це відбувається одночасно.

На використання граматичних трансформацій можуть впливати: синтаксична функція речення, лексичне наповнення та смислова структура, контекст речення та його експресивно-стилістична функція.